

VENDÉGLŐSÖK LAPJA

A HAZAI SZALLODASOK, VENDEGLŐSÖK, KAVESOK, PINCZEREK ES KAVEHAZI SEGEDEK ERDEKEIT FELKAROLO SZAKKÖZLÖNY.

Megjelenik havonként kétszer, minden hó 5-én és 20-án.

Előfizetési ár:

Egy esztendőre 16 kor. Negyedére 4 kor.
Félévre 8 kor. Egyes szám ára 1 ..

LAPTULAJDONOS ES KIADÓ:

IHÁSZ GYÖRGY
ÖRÖKÖSE

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Budapest, IX., Ferenc-körút 22. Telef. József 22-81
Kéziratok és előfizetések ide intézendők.
Kiadóhivatali órák: délután 3—5 óráig.

Mozgóképek.

▽ ▽

A Központi Kávéház

kiváló tulajdonosa, Mészáros Győző emléktáblával jelöltette meg jóhírű, jeles kávéházában azt a helyet, ahol években át üldöglött, szorakozott és dolgozott Zuboly, a kiváló újságíró, az értékes író. Zuboly, mint Bányai Elemér dr., a háborúban — katona lett s a bukovinai harcokban hősi halált halt. A napokban leplezték le Mészáros kávéházában az emlékének szentelt emléktáblát. Ime, egy intelligens kávé, aki így is meg tudja becsülni vendégét, a kiváló embert, a nagyszerű urat, a jeles író. Búcsúken mutatunk rá Mészáros Győző jeles tette vált elhatározásdra. Azért bízunk mi a kávésipar nagyszerű jövőjében, mert ilyen emelkedett gondolkodású folytatói is vannak. Így lehet azonkívül karaktert, érdekességét is adni, ime, egy-egy kávéháznak. De persze ehhez jó ízlés és emeltt-gavalléros áldozatkészség is kell.

Bezartak Szabadkán egy korszmát,

mert a fogadósa sehogy se akarta megérteni, hogy se nem szabad, se nem illik orosz foglyok mulató helyévé változtatni sehoh szűles Magyarországon egyetlen korszmát se. Mi annak idején közöltük azt a rendeletet, amelyik megtiltotta az orosz foglyoknak nyilvános helyeken az ital kiszolgálását. Figyelmeztük arra is olvasóinkat, hogy e tiltó rendelkezés kívül nem is illik az, hogy magyar vendéglős mulatozni akaró fogoly orosz katonákat szolgáljon ki. Aki olvas szaklapot, aki tart magára, üzletére valamit; nem is teszi azt meg. Aki pedig többször megismételt figyelmeztetésre se érti meg, hogy így kell ennek lenni, viselje el kenyeret élvezését is. Nincs mentő szavunk. Be kellett csakugyan zárni azt a szabadkai korszmát.

Nemes Kun.

Pénz kell

a Béke munkájához!

Írta: Gyökössy Endre dr.

Hetedszer fordul a magyar közönséghez kölcsönért az ellenségek megszámlálhatatlan sokaságaival hadakozó ország. S mintha minden magyar eleitől fogva — értékpapírok kincsét gyűjtögette volna, olyan buzgón jegyezték a hadikölcsönök kötvényeit a városi és falusi magyarok egyaránt. Megértette minden ember mindig, hogy életünk, vagyonunk; jelenünk, jövődönk sorsa függ attól, hogy újra és újra jöj lakjék minden harcoló katona kenyérral jómaga, golyóval fegyvere.

Sokszor hittük már azt is, — igaz, ami igaz, — hogy a Béke hadikölcsönét adjuk össze! De most talán csakugyan a Béke munkájához kell már ez a pénz, amit e hetedik hadikölcsönében hord garmadába a magyar nép.

Még meg van kezünk, lábunk; pedig hej, le akarták azt tőből metzeni a rác mezők rácai. Megvan szívünk; pedig hej, ki akarta azt testünkől bontani a moldvai martalóc csorda. Megvan fejünk, hiába akar bele harapni a testvér csehnemzet.

De meg is mozdul kezünk, lábunk, szívünk, fejünk.

Nem azért magyar a magyar, hogy meg ne tudja védeni ezt a gyönyörű földet úgy, ahogy ezer esztendő óta lakja, műveli s vérrel áztatja.

Ha még nem lehet Béke ma, mert ellenségeink még biznak megfojtásunkban: Béke lesz holnap.

Béke lesz holnap bizonyosan.

S ez a Béke a mi épségünk, szebb jövődönk, teljes szabadságunk, szep-lőtelen függetlenségünk csendes, tartós, komoly, becsületes Békéje lesz.

De még ma áll a harc!

Áll a harc dicsőségesen. A harcoló katona hazanéz, hogy tudnak-e még neki kenyeret és fegyvert külden.

Hát ha kell: tudunk!

Erre kell a hetedik hadikölcsön pénze!

Elő hát a bugyellárist. Nyissuk csak ki módosok, gazdagok és dúslakodók!

A harc a békéért áll még. Az igen közeledő békéért. Magának ad, aki ad! Ki ne adna hát?

Ki ne adna különösen a vendéglős és kávé ipar intelligens, okos, magyar folytatói közül?

Mindenki ad!

Mindenkinek adni kell!

Jegyezzünk hát a hetedik hadikölcsönre!

Uradalmi fajborokat szállít és közvetít Schwarcz Béla
(Tolna-megye) borbizományos Nagydorogh

Papirszalvéta

SALZER J. papirszalvéta gyárában Budapest, IV. ker., Ferenc József-rakpart 15. sz

kávésok és vendéglősök részére (nagy étkező szalvétták) legolcsóbb minőségtől legfinomabbig

Kávésok Áru Vásárló Egyesülete R.-T.

Irta: Kiss István dr.

A »Déli Hírlap« legutóbbi számában a következő két cikk jelent meg:

Vihar egy csésze hadikávéban. Harc az altruizmus körül.

A kávéosok, miután a fogyasztóközösségek szemben kegyes kíméletből lemondtak arról, hogy tovább emeljék a hadikávé árát, most egymáson ügykeznek bevámolni, amit a réven vesztettek. A Közélemezési Hivatal felhívta a kávéosok ipartársulatát, hogy altruisztikus alapon szervezze meg a kávéosok beszerzési központját. Ez meg is történt, de hogy az altruizmus milyen félreértés áldozata lett, az legjobban kiderül abból a forradalmi mozgalomból, amely a budapesti kávéosok kebelében dúl.

Az ipartársulat 1000 koronás részvények kibocsátásával egy millió korona alaptőkével évi időtartamra megalakította a kávéosok árubeszerzési egyesület részvénytársaságát. A részvénytársaság ügyvezető igazgatójának Harsányi Adolfot, az ipartársulat elnökét, a Newyork-kávéház volt tulajdonosát nevezték ki évi 20.000 korona fizetéssel. Igazgatóság tagjai Brück Károly 15.000 korona, Holczer Ede 12.000 korona, Pető György és Holstein 6000—6000 korona fizetéssel elégedtek meg. Ezenkívül elhatározták, hogy a jövedelem másfél százalékát az igazgatók egymás közt felosztják, ami, tekintettel arra, hogy az évi forgalmat 3 millió koronára kontemplálják, szintén nem megvetendő összeg.

A kávéosok, természetesen azok, akik kimaradtak az igazgatóságból, élénken tiltakoztak az altruizmus ilyen értelmezése ellen és a nagykávéosok nem is csatlakoztak a részvénytársasághoz. A Központi kávéházban tegnap este 200 kávéos értekezletet tartott, amelyen nyíltan állást foglaltak a beszerzési részvénytársaság ellen. Elhatározták, hogy az ipartársulat rendkívüli közgyűlésének összehívását kéri, amelyre meghívják az összes központok képviselőit.

Vihar egy csésze hadikávéban.

(Levél a szerkesztőhöz.) A »Déli Hírlap« tegnapi számában ilyen címen megjelent cikk kapcsán, a kétszáz felzudult kávéos nevében bátor vagyok gróf Hadik János közlemezési miniszter figyelmét felhívni a kávéosok áruvásárló egyesülete részvénytársaság jegyzési felhívásának két pontjára. Az egyik az, hogy az »altruisztikus« részvénytársaság 12—15 és 20.000 koronás fizetéseket irányoz elő az igazgatóság tagjai számára, a másik pedig, hogy a felhívás szerint »ahány láda cukorban részesült a kávéos havonként, annyi részvényt jegyezhet csak.« Különösen az utóbbi feltételt tartjuk egészen érthetetlennek, mert hisz a havonkénti cukorkontingent a kávéos ipartársulat a cukorközpontról egyetemben már régebben megállapította. Vagy talán a részvénytársaság azt szeretné, hogy aki nem

jegyez részvényt, az essen a már hivatalosan megállapított cukorkontingensről? L. T.»

E cikkek közül kivüláglók, hogy azok — írja olyan színen tünteti fel az alakulóban lévő részvénytársaságot, mintha az nem valamennyi kávéos érdekeiben, hanem az öt tagból álló igazgatóság anyagi érdekeiben alakulna és azt is kiemeli az utóbbi cikk, hogy azok a kávéosok, akik részvényt nem jegyeztek, cukorellátásban nem részesülnek.

Hogy olvasóinkkal a való tényállást ismerethessünk, felkerestük az ügyben Harsányi Adolfot, a budapesti kávéos ipartársulat köztitelseiben álló és kiváló elnökét, aki szíves volt és rendelkezésünkre bocsátotta azokat az adatokat, amelyekből kitéjük, hogy az alakulóban lévő áruvásárló egyesület valamennyi kávéos érdekeit kívánja szolgálni, amit legjobban bizonyít az a körülmény, hogy a tervbe vett 1.000.000 koronából már eddig 935.000 korona részvényt jegyeztek.

Harsányi elnök ur majd a következőket mondta:

»A budapesti kávéos ipartársulat választmányához beadvány érkezett, amelyben indítványozták, hogy foglalkozzunk valami beszerzési szervezett létesítésével és valósítsuk azt meg. A választmány az indítványt magáévá tette és egy előkészítő bizottságot küldött ki.

Az előkészítő bizottság a következő tervet nyújtotta be:

Tájékoztató az alapítandó „Kávésok Áru Vásárló Egyesülete“ részvénytársaság tárgyában.

»A Budapesti Kávéosipartársulat legutóbb tartott választmányi gyűlésén a kávéosok árubeszerzésének beszerzése és a kávéosipart üzők között való elárúsítása céljából alakítandó szerv létesítésére egy előkészítő bizottságot küldött ki. Ez előkészítő bizottság első üléséből folyólag a következő terv alakult ki.

A budapesti kávéosok részvételével részvénytársaság alakítandó 1.000.000 korona névelges alaptőkével. Erre 1000 darab 1000 korona névértékű részvény bocsátandó ki. Az előleges költségekre részvényenként 50 korona fizetendő be. A jegyzett részvényre a jegyzés alkalmával annak 30 százaléka fizetendő. A hátralékos 70 százalék befizetését 10 százalékos részletekben az igazgatóság határozza el, ugy azonban, hogy ez a hátralékos 70 százalék másfél éven belül teljesen befizetendő.

Az 1.000.000 korona alaptőkéből 50.000 koronát az ipartársulat jegyez, az ügyvezető igazgatóság, amely öt tagból állana, egyenként 25.000 korona jegyzésére volna kötelezve, úgy hogy ezen a módon már 175.000 korona jegyzése biztosítottnak mutatkozik.

A többi részvény jegyzése oly arányban történik, amily arányban az iparúzó a cukrot vette igénybe. Ahány láda (50 kg.) cukrot kapott az illető, annyi részvény jegyzésére lenne csupán jogosítva. Többet nem jegyezhet. Ebben kivétel volna az ipartársulatnak oly tagja, ki nem folytat üzletet (ezért nem is igényelheti az árut) és az igazgatóság ily tagja, ki üzlete céljaira azonban csupán oly

arányban tarthat igényt az árukra, amennyi rá a cukorkvóta szerint jut.

A 30 százalékos befizetés ily alapon tehát nem jelent egyebet, mint hogy ki-ki háromhavi cukorszükségletét egyszerre fizetné ki. Amellett a részvénytársaságnál a cukrot nem előre fizetné ki a fél, hanem az átvétel alkalmával.

A cukorellátás fentebb jelzett kvótája alapján a jegyzés körülbelül 1.200.000—1.500.000 koronát eredményezne. Mi azonban csupán 1.000.000 koronára jegyzést veszünk alapul. Ha tuljegyzést tapasztalnánk, az alaptőke megfelelő módon nagyobbra tehető.

Megtörténhet azonban, hogy nem lesz teljesen lejegyezve az 1.000.000 korona. Ez esetben a fennmaradó részvényeket az alapítók szindikátus alakjában jegyzik. Tegyük fel, hogy 200.000 korona marad fenn, ami nem lett jegyezve. Ez esetben annak 30 százalékat, vagyis 60.000 koronát a szindikátusnak, illetve alapítóknak — kiknek száma 50-re tehető — egyforma részekben fizet le (vagy lombardirozná azt) és ez esetben egy-egy szindikátusi tag legrosszabb esetben újabb 1200 korona befizetésre lenne kötelezve.

A szindikátus a birtokában lévő részvényeket később aztán a jelentkezőknek eladná. Vagy készpénz lefizetés elleneben, vagy részletfizetésre. De megtehető a szindikátus azt is, hogy az ilyformán később jelentkezőknek a kibocsátási áron felül adná el a részvényeket. Az ebből származó haszon a szindikátus tagjainak jut. Célserű már előre elhatározni, hogy a később jelentkezők a részvényekből — mondjuk — csak 1200—1300 koronáért kapjon. Kivételek lennének ezek alól első sorban azok, kik szűkebb viszonyaiknál fogva a 30 százalékos jegyzési kötelehetik le egyszerre, de részvényjegyzési segítségüket kifejezve, csak 10 százalékot fizetnének le.

A részvénytársaság tárgya elsősorban a cukorellátás dolgát átvállalni. Azután foglalkozik kávé (hadikávé), tej, (condenzált) tej, vaj, tea, csokoládé, cacao rum cognac, likőr, pálinka, bor, pezsgő, sör, ásványvíz, tojás, sajt, husnemű, hentesáru, halnemű, konzervek, zsir, liszt, tarhonya, zöldség, főzelék-félé, gyümölcs, befőtt, citrom (citrompótló) méz, jam, marhalade, mustár, málnaszörp, paprika, olaj, ecet, só, vanília, jég, kártya, fehernemű, papírszalvéta, szappan, üvegmemű, fogvájó, spongeja, kréta, gyufa, kefe, seprő, fa, szén, kocsz, világítási kellékek stb., stb. cikkek árusításával. Későbbre pedig tervbe veszi egy jeggyár, fagylatgyár, kávépörköldő, mosóda, szódavígygyár, süttőde és palacsintatelep felállítását.

Egy ilyen szerv megalakítására egyenként a Közélemezési Hivatal, a fővárosi hatóság, a Haditermény i.-t. és az egyes központok részéről nyertünk biztosítást. Hogy mennyire célserű egy ily szerv felállítása, hivatkozunk a sokféle fogyasztási szövetkezetre és áruforgalmi részvénytársaságra, amelyek mind-egyike igen jól bevált.

A prosperitási számítás a következő:
Realis számítással a részvénytársaság 3

millió koronát forgalmazna egy évben. (Magból cukorból 1,200.000 korona forgalom kerül ki) A 3,000.000 korona forgalom azt jelenti, hogy a budapesti 360 kávéházat alapul véve, egy-egy kávéháza kéreken évi 8500 korona, azaz naponként átlag 23 korona bevárlás jut.

Nem vélünk azonban csalódní, ha a forgalom nagyságát emell nagyobbra becsüljük. De azért maradjunk csak a 3,000.000 korona forgalom mellett. A 3,000.000 korona forgalomnak 10%-át számítjuk tiszta haszonnak. Ez 300,000 korona. Ebből a következő kiadások volnának előirányozva:

1. Igazgatósági ügyvezetés 50,000 korona
2. Jutalékok 45,000 korona.
3. Igazgató tanács, választmányi tagok, felügyelő bizottság díjazása 10,000 korona.
4. Helyiségbér 10,000 korona.
5. Világítás, fűtés 5,000 korona.
6. Adó 15,000 korona.
7. Személyzeti: könyvelő 7,000 korona.
8. 2 raktárnok 8,000 korona.
9. 2 szolga 6,000 korona.
10. 2 irdói segéderő 7,000 korona.
11. Vegyes kiadások 10,000 korona.
12. Előre nem látható kiadás 20,000 korona.
13. Osztalék 5 százalék 1,000,000 alaptőke után 50,000 korona.

Mutad tartalékra 67,000 korona fölösleg.

De már 2,000,000 korona forgalommal is tisztelhető az 5 százalékos osztalék, a fentebbi számításokat alapul véve.

Ha ilyen alapon a részvénytársaság megalakítható, akkor elsősorban az a feladata az előkészítő bizottságnak, hogy összehívja azokat a feleket, kiket alapító tagoknak ajánlanak fungáltatni. Általános szokás, hogy az alapítók fentartják maguknak az első igazgatóság kinevezésének jogát. Ezért azok az urak hivandók meg alapítónak, akiket az előkészítő bizottság az igazgatótanácsba, illetve az igazgatóságba ajánl kinevezni.

Az alapításhoz a következő urakat javasoljuk.

Harsányi Adolf, Bruck Károly, Holstein Zsigmond, Holzer Leó, Pethó György, Berger Leó, Mészáros Győző, Bodó Adolf, Fábry Henrik, Gárdonyi József, Gál Arnold, Korda Henrik, Kovács József, Kallós Márk, Molnár Ignác, Vas József, Reiner Mór, Sebők Mór, Strausz Miksa, Steiner Marcell, Szántó Béla, Szeiffert Antal, Spolarits György, Glaser Fülöp, Pállai Miksa, Losonczy Gusztáv, Rónai Adolf, Salzer Mór, Weingruber Ignác, Glancz Lipót, Gebauer József, Guttmann Vilmos, Szabó Samu, Katona Gyula, Kálmán Gyula, Bronner Miksa, Weisz Bertalan. Ez a névsor — nagyon természetes — változásnak is lehet alávetve.

Az alapítók első dolga, hogy elhatározzák a megalakulás feltételeit, tehát: az alaptőke nagyságát, a részvény névértékét, a fizetés módzatait, az alapítók egyes jogzétseit és kibocsátja a részvényjegyzési felhívást. Ezeket a tényleket jegyzőkönyvbe foglalja.

Azután egy külön jegyzőkönyvbe felvevsi, hogy kiket akar megválasztani

1. az igazgatóságba 5 tag,
2. az igazgató tanácsba 24 tag,
3. az igazgató tanács póttagjait 8 tag.

A felügyelő bizottság 9 rendes és 3 póttagja, továbbá a választmány 30 rendes és 10

póttagjának választása az alakuló közgyűlés elé tartozik.

Miután ilyenformán biztosítva van az, hogy ki legyen az igazgatóság és ki az igazgató tanács tagja, már van illetékes tényező, amely az ügyvezetésre hivatott igazgatóság alkalmaztatásának feltételeit megállapítja. Ezért tehát nyomban tárgyalás alá veszi a jövendőbeli igazgató tanács a kérdést és az ügyvezető igazgatókkal e tárgyban megállapodást létesít. E megállapodás okmányba kerül, amely okmány 6 példányban állítatik ki. Egy ebből az igazgató tanácsnak erre a célra kijelölt tagjánál helyeztetik el, a másik öt pedig az ilyenformán megválasztott 5 igazgatósági tag közt osztatik szét.

Következik azután az alapító-társaság azon nyilatkozata, hogy a fenmaradó részvényeket, — amelyeket nem jegyeztek le — egyforma arányban átveszi, illetve a szokásos szindikátusi módon letétbe helyezi, árát lefizeti, illetve azzal részben vagy egészen adós marad. Ezen kötelezettsége az alapítónak okmányba kerül, melyet az összes alapítók aláírnak.

Következik azután az alapszabálytervezetnek letárgyalása, amelynek lényegesebb kitételei a következők:

1. A cím: »Kávésok Aru-Vásárló Egyesülete Rt.« E címnek kezdő betűi KÁVÉ.

2. Az alaptőke 30 százaléka azonnal, a többi 70 százaléka az igazgatóság határozata szerint, de legkésőbb másfél év alatt befizetendő. Minden egyes részvény után alapítási költségül 50 korona fizetendő. A részvények névre szólnak.

3. Az igazgatóság legalább 3, legfeljebb 5 tagból áll. Az igazgatóság tagjait a közgyűlés 6 évre választja. Ha igazgatósági tagság megüresedik, rendkívüli közgyűlés választ helyébe. Az első igazgatóságot az alapítók nevezik ki. Az igazgatóság tagjainak hatáskörét és munkakörét az elnök állapítja meg. Az elnök és igazgatók tiszteletdíját és jutalékát az igazgató tanács határozza meg. A cégjegyzés ugy történik, hogy az elnök egy igazgatósági taggal együtt, vagy az alelnök két igazgatósági taggal együtt jegyezz.

4. Az igazgató tanács 24 rendes és 8 póttagból áll és 6 évre választatik. E 24 tagból sorsolás útján az első 5 évben 4—4 tag kiválk, de újból megválasztható. Az igazgató tanács elnöke a társulat elnöke. Az igazgató tanács ülésén az igazgatóság és a felügyelő bizottság részt vesz.

Az igazgató tanács az ügyekről véleményt mond. Kiküldetéseket vállal, kezdeményező indítványokat tesz és a jelentéseket tárgyalja. Rendszerint havonként tart gyűlést és a jelenléti díj személyenként és ülésenként 20 K.

5. A választmány 30 rendes tagból és 10 póttagból áll. Minden negyedévben ülészik. Szintén sorsolás útján 5—5 tag az első években kiválk. A kiváló tag újra választható. Az igazgatóság és igazgató tanács a jelenlévőkre észrevételeit megteszi, indítványt tesz. Tiszteletdíja 20 korona ülésenként és személyenként.

6. A felügyelő bizottság áll 5—9 tagból és 3 póttagból. Elnökét a maga kebeléből választja. Díjazása személyenként évi 250 K.

7. Az igazgatóság jutaléka az elért forgalom 1½ százaléka, amely jutalék az igazgatóság egyes tagjai közt tiszteletdíjuk arányban osztatik ki.

8. A részvénytársaság hirdetésményei a »Magyar Vendéglős- és Kávésipar«-ban teendők közzé.

A közgyűlésnek a felügyelő bizottságba való megválasztásra javasoljuk:

Wertheimer Lajos, Várady Gyula, Jakobovics Henrik, Sachs Ödön, Steiner József, Szabó Samu, Tihanyi József, Strasser Armin, Tauber Salamont.

Póttagokul: Singer Frigyes, Várlaky Albert, Klein Ignácot.

A választmány tagjait ajánljuk:

Bohuniczky Reszót, Deák Sándort, Eger Gyulát, Forgó Károlyt, Fodor Mihályt, Garai Armin, Gellért Mór, Gonda Lipótot, Fried Jenőt, Gross Ödönt, Gruber Károlyt, Géber Ignácot, Hébel Mihályt, Horti Balázst, Holstein Jenőt, Grosz Bernátot, Waskó Vilmost, Klaubner Józsefet, Keleti Lajost, Kovács Lajost, Ligeti Vilmost, Lukács Miklóst, Nagy Sándort, Neumann Bélát, Palócz Salamont, Polifke Károlyt, Reiszmann Sándort, Roosz Márton, Skergula Istvánt, Vámos Dezsőt.

Póttagokul: German Jenőt, Halen Jakobot, Krémer Jenőt, Hegedüs Jakobot, Böhm Mór, Schäffer Dezsőt, Szabó Imrét, Tatár Gusztávot, Vas A. Lajost, Wagner Vilmost.

A bizottság munkájának csakhamar meg volt az eredménye és megalakult a »Kávésok Aru Vásárló Egyesülete Részvénytársaság«.

A társaság alapítói pedig a következő részvényjegyzési felhívást bocsátottak ki:

A Budapesti Kávésipartársulat választmányának határozata folytán kiküldött bizottság foglalkozott egy a kávéosok áruszükségletének ellátására alakítandó részvénytársaság kérdésével. Ennek folyamánjakképpen megalakítjuk alulírottak a »Kávésok Aru Vásárló Egyesülete« részvénytársaságát.

Egy ilyen árubeszerző és elosztó szerv létesítésére különben a Közélemezési Hivatal, a főváros közlemezési ügyosztálya, a Haditermék r. és az egyes Központok részéről nyelünk ösztönzést.

Tervünk szerint elsősorban a cukorellátást veszi át a részvénytársaság. Foglalkozni fog azoknival a lehetőséghez képest fokrol-fokra tej és tejtermékek (kondenzált tej), kávé (hadikávé), vaj, sajt, tojás, tea, csokoládé, cacao, rum, cognac, pálinka, likör, bor, pezsgő, sör, ásványvíz, málnaszörp, jam, marmelade, méz, gyümölcs, befőtt, citrom, citrompótló, mustár, só, paprika, olaj, ecet, hus, hentesáru, halnemű, sardinia, zsír, liszt, tarhonya, zöldség, főzelékféle, jég, kártya, papír-szalvéta, fehérnemű, szappan, kefe, seprő, spongya, kréta, gyufa, fogvájó, üveggenű, ezüstnemű, porcellán, világítási kellékek stb., stb. cikkek lehetőleg első forrásból való bevásárlásával és jutányos áron való eladásával.

Az alaptőke 1,000.000 korona. Egy-egy részvény ára 1000 korona. Alapítási költségére részvényenként külön 50 K fizetendő.

Az aláírás alkalmával a jegyzett részvények árának 10 százaléka és részvényenként 50 korona fizetendő.

Sziveskedjék tehát a részvényjegyzés és

az esedékes összeg lefizetése céljából a Budapesti Kávésipartársulat irodájában még e hét folyamán megjelenni.

A részvény árnak további 20 százaléka az alakuló közgyűlés előtt egy újabb felhívás nyomán a Budapesti Kávésipartársulat irodahelyiségében a hivatalos órákban Brück Károly pénztáros urnál fizetendő le. A megalkulás a közeli időkre várható.

A további 70 százalék másfél éven belül az igazgatók határozatahoz képest részletekben fizetendő be.

Mindenki csak annyi részvényt jegyezhet, amennyire áruellátása aránya szerint igényt tarthat. Ennek mértéke a cukorellátás. Ahány láda (50 kg.) cukorban részesült Ön havonként, annyi részvényt jegyezhet csak.

Ha pl. 3 láda cukorban részesült Ön, akkor 4 részvényt jegyez 4000 korona névértékben. Erre az alárás alkalmával lefizet 10 százalékot, vagy 400 koronát és négyszer 50 koronát alapítási költségre, tehát összesen 600 koronát. A további 20 százalék, vagyis 800 korona az alakuló közgyűlés előtt fizetendő.

A részvénytársaságnak közeli időben bekövetkező megalakulásáig az egész alapítókének együtt kell lenni. Azért idejében tessék a részvényeket biztosítani magának, mert ha elmulasztja ezt, kimaradhat a részvénytársaságból.

Juthat esetleg ezután is részvényhez, de alighanem nagyon drága áron, mert annak árát a részvénybirtokos eladó határozza majd meg.

Minden egyéb feltételek a részvényfelírási levelezésben foglaltak.

Az alapítók: Bálint Dezső, Berger Leo, Bodó Adolf, Böhm Mór, Bohumiczky Rezső, Brück Károly, Fábi Henrik, Fodor Mihály, German Jenő, Gárdonyi József, Glancz Lipót, Gelléri Mór, Géber Ignác, Glaser Fülöp, Gebener József, Gál Arnold, Grosz Béna, Grosz Ödön, Gruber Károly, Horti Balázs, Holstein Jenő, Holstein Zsigmond, Harsányi Adolf, Hegedűs Jakab, Halász Jakab, Hébel Mihály, Holzer Leo, Jirasko Vilmos, Katona Gyula, Kálmán Gyula, Keleti Lajos, Klauber József, Korda Henrik, Klein Ignác, Kovács József, Kallós Márk, Losonczy Gusztáv, Ligeti Vilmos, Lauffer Vilmos, Molnár Ignác, Neumann Béla, Nagy Sándor, Pallai Miksa, Palócz és Társa, Pethő György, Róna Adolf, Roóz Márton, Reiner Mór, Reismann Sándor, Salzer Mór, Skargula István, Singer Frigyes, Seiffert Antal, Schöffler D. Dezső, Strausz Miksa, Strasser Armin, Steiner József, Szántó Béla, Spolarits György, Tatar Gusztáv, Tauber Salamon, Tihanyi József, Vámos Dezső, Vass József, Várkony Albert, Várady Gyula, Wagner Vilmos, Weisz Bertalan, Weinberger Ignác, Wertheimer Lajos.

Az ismeretelét tervezettől eltérőleg, egyesek olyan szándékokat imputáltak, — mondta Harsányi — ami az alapítóktól teljesen távol áll és ami a tervezetben egyáltalán benn sem foglaltatik.

Alapítván az alapítók azt akarták, hogy a kávéosok üzletüknek megfelelően arányosan je-

gyezzenek részvényt. Az arány megállapításához pedig legalkalmasabbnak bizonyult a cukorellátás. Ezért mondták ki, hogy ahány láda cukrot kap a kávéos, annyi 1000 korona részvényt jegyezhet.

A részvényjegyzés nem kötelező.

Cukrot és a hatóságoktól kapott árakat kivétel nélkül minden kávéos kap.

Ellenben az ezeken kívül beszerzett cikkekben csakis a részvényesek kaphatnak.

Az alakuló ülésen kilencvenen vettek részt és ezek közül 85-en a részvénytársaság létesítése mellett és 5-en pedig a beszerzési központ mellett szavaztak.

Az első ülésen neveztek ki az öt igazgató-sági tagot, akik a fizetéseket elfogadták.

Az igazgató-ság ahhoz képest, hogy az illetők teljes idejüket fellik-e a részvénytársaság ügyeinek ellátásában, 20—15—12 és 6000 korona fizetéseket állapított meg. Ezeknek a fizetéseknak a megállapítása az igazgató-ságnak jogában állott s az ülés ezt tudomásul vette.

Mi, akik a háború kezdete óta állandóan azt hangoztattuk, hogy a kávéházi és vendéglői ipart üzöknek szükségleteik kielégítése végett tömörülnök kell, csak örömmel üdvözölhetjük a kávéosok áru vásárló egyesületének megalakulását.

Harsányi elnök fáradozásának köszönhető, hogy végre sikerült az eszmének megnyernie a kávéosok zömét, amiért elismeréssel kell iránta lennünk.

Azokat pedig, akik a kávéipartársulatnak, egy ilyen nagy és tekintélyes iparágaknak érdemes vezetőit tendenciozusan gyanúsítják és támadják, lehetetlen el nem ítélni.

Előreadjuk, hogy a csütörtöki közgyűlés igazolni fogja a megtámadt vezetőséget és köszönetet fog mondani fáradozásukért, amellyel sikerült végre érdekeiknek megfelelő egyesületet létesíteniök.

Balaton-Almádi fürdő.

Irta: Erdős Ferenc dr., ügyvéd.

A Balaton partján egyetlen fürdőhelynek sincs olyan szép fekvése, mint Balatonalmádinak. A parton kezdődik az erdős dombok lassu emelkedése s a bakonyi hegyhátság tart. Itt kezdődik a rengeteg Bakonyi-erdő. A dombokat, hegyeket erdők borítják. Maga a fürdőtelep fenyvesekkel és egyéb fákkal sűrű, szépen parkozottak.

Levegője a balatoni összes fürdőhelyek levegőjénél jobb. Nem is hasonlítható a többihez. Az egész telep egy rengeteg szőlős, gyümölcsös kert. A fenyvesek, az erdők, a dombok, a hegyek, a csörgedező patakok mérséklik és rendkívül kellemesse teszik a nyári hőséget.

Ez a hely mindenképen predestinált arra, hogy világfürdővé fejlődjék, mert vonatközlekedése is jobb a többi összes balatoni fürdőkénel. Budapestről közvetlen közlekedés kitérő, Bécstől Bruckon át a Győr—veszprémi vonalon, Fiume felől pedig Tapolcán át, szóval mindenfelől könnyen megközelíthető. Almádnak a telepen két vasútállomása van. Itt van a veszprémi vonatok-

nak Tapolca felé irányuló vonala is. Van végül hajóállomása, kikötője.

A fürdőtelep jelenleg részvénytársaságé. Ez azonban hajlandó igen olcsón eladni abból a célból, hogy a vevő, akár egyén, akár konzorcium, vagy bank a telepet kiépítse, a partot, strandot, fürdőt, szállókat, éttermeket építsen.

Megjegyzendő, hogy helyben igen olcsón termelhető ki minden az építkezéshez szükséges kőanyag. S ennek a helyszínre való szállítása most a háború alatt is fennakadás nélkül s a mi fő, olcsón eszközölhető.

A fürdőt 1917 nyarán oly nagy számban lepte el a fürdőközönség, hogy a lakáskeresők háromnegyed része lakást nem kapott.

Dr. Erdős Ferenc ügyvéd, Budapest, VIII., Rákóczi-ut 19., telefon: József 35—39. minden részletre nézve teljes felvilágosítást ad s az ügy minden részletét megtárgyalja.

Vendéglői étkezés szabályozása

Irta: Botos Balázs.

Mióta az élelmiszerek beszerzése nehezebbé vált, mióta jelszó lett az, hogy minden vonalon a legszigorúbb takarékosagra kell törekednünk, állandóan sürgették, hogy a vendéglői étkezés a takarékoság elvének megfelelően szabályoztassék. Minden egyes esetben kimutattuk, hogy egyes vendéglősök ilyen irányú törekvése soha sem vezethet célhoz, mert az ilyen élszigetelt törekvéssel saját üzletét veszélyeztetné. Más szóval az üzleti konkurencia lehetetlenné tette azt, hogy a vendéglősök közül bárki s szerényebb étlapot adjon vendégei kezébe, mint amilyen más vendéglőkben van. Általános ugyanis, hogy még a legerényebb igényű vendég is szívesebben megy olyan vendégéltébe, ahol nagyobb a választék. Az ebéd fűszereinek tekinteti, ha éles étlapról válogathatja ki azt, amit fogyasztani akar, ha még olyan szerény is az.

Pedig érezte mindenki, hogy a mai nehéz beszerzési viszonyok közt, történnie kell valaminek ami a súlyos helyzetben némi könnyítést hoz. Ma ugyanis, mikor minden fogyasztási cikknél arra kell törekedni, hogy annak minél kisebb része vesszen kárba, jobban mondvá minden kis hányada felhasználtsék, minden alkalmat meg kell ragadni, nemcsak hazafias, hanem üzleti kötelességből is, ami ehhez a célhoz közelebb visz. Az első perctől kezdve tudtuk, hogy a cél elérésének egyik módja az étlapok megrövidítése, amire különben kisebb-nagyobb mértékben minden vendéglősök rákényszerítettek a viszonyok. A fogyasztási cikkek beszerzésének nehézsége, nagyon sok esetben hiánya, nagyban hozzájárult ahhoz, hogy az étlapok megrövidüljenek. Ez azonban nem történt olyan mértékben mint amilyen mértékben kívánatos lett volna. Minden vendéglős arra törekedett, hogy vendégei elé olyan változatos étlapot tehesen, amellyel nem maradj el a többiek mögött és tette ezt akár-hányszor még abban az esetben is, ha az üzleti forgalmával s a várható haszonnal nem állott arányban, mert usznia kellett az árak

Nyilvánvaló, hogy ez nem volt egészséges állapot, de a saját előnköből a főntebb monolt okok miatt nem volt módunk segíteni. Amit azonban mi magunk nem tudtunk megoldani, azt megoldotta a vendéglői étkezés szabályozásáról szóló, a minap megjelent rendelet. E szerint:

„A székesfőváros tanácsa a Közélmelési Hivatal elnökének felhatalmazása alapján a vendéglőkben, szállókban, kávéházakban és más hasonló étkező helyiségekben az ételek kiszolgáltatására újabb rendelkezéseket léptettek életbe, amelyek több pontjai a következők: Minden étkezésnél legfeljebb kétféle levest, kétféle húsleves és kétféle tésztaneműt szabad készíteni és kiszolgáltatni. Külön húsfajta számított minden állatpárt a marha, borjú, sertés, juh, kecske, ló házinyul, szárnyas és vad hús, azonkívül a hentesáru. Nem számítanak húslevesnek a halak, az állati melléktermékből készült ételek és azok az ételneműk, amelyek legfeljebb ötven gramm húsanyagot tartalmaznak. A déli és esti étlapon egyaránt mindkét húsfajta csak negyféle kész húsleves szerepelhet, ezenkívül mindkét húsfajta négyféle főgőzöltött húsleves. Minden étkezésnél egy személynék legfeljebb egy húsleves szabad kiszolgáltatni. Zsirban, vajban, vagy olajban kirántott ételeket, továbbá burgonyát és tésztaneműket zsírban, vajban, vagy olajban bármilyen módon kisütni és mártásokat olaj hozzáadásával készíteni és felszolgálni tilos. Egy adag húslevesnél a tiszta hús súlyja körülbelül fizenöt dekámal kevesebb nem lehet. Minden húsleveshez, a szárnyasokat kivéve külön a felszámítása nélkül kell adni főzelék körtét, illetve az ehelyett szokásos körtét vagy mellékletet. A kétéleves ételneműből az egyiknek mindenesetre főtt tésztának vagy feljuttatni kell lenni. Minden vendégő és hasonló nyilvános étkező kötelek a déli és esti étlapon legalább egyféle főzeléket adni húslevesével, amelyek a két korona nyolcvan fillernél több nem lehet. A vendéglők azonkívül tartoznak polgári terítéket adni négy, illetve hat koronáért. A polgári terítékek mellett drágább terítékek is adhatók. Az ételek és italok árát az étlapon félre nem érthető módon ki kell tüntetni és ezekhez az árakhoz pótdíjat semmiféle címen nem szabad hozzászámítani. Ezek a rendelkezések az idei november 19-én lépnek életbe és egyidejűleg hatályukat veszti a vendéglői étkezés szabályozásáról tavaly október 21-én kiadott rendelkezések.

Íme tehát egy egyszerű rendelet, amely mellett, hogy a fogyasztó közönség érdekeit is megvédi, a vendéglősnek is módot nyújt arra, hogy az egészségtelen üzleti versenytől szabadulva, takarékosággal a köz javára közremunkálhasson.

Most még csak az a fontos, hogy a vendéglős maximális áron be is szerezhesse az élelmiszereket, mert csak így lesz értelme és jelentősége ennek a rendeletnek. Mert csak ebben az esetben adhatja a vendéglős is megszabott árért konyhája főztjét.

Apró hírek.

(6) **Evváék bérlete.** Ismeretes, hogy a főváros októberi közzététele a Vigadó és a Hangli-kioszk bérletét újra övezgy Evva Lajos-nának adta ki, dacára, hogy több ajánlattevő is akadt, akik jóval magasabb bért hajlandók fizetni s nyilvános árlejtés kiírását kéri. Evvane a szerződés meghosszabbítása fejében elfajnlotta, hogy az évi 48.000 korona bér helyett a jövőben 60.000 koronát fizet, amit a tanács értékes vívmányként látalt a közzétélet elé. A közzétélet határozata ellen két felebbezést is adtak be a belligyminiszterhez s ezek sorsa még nem dött el.

(5) **Zsebmérés és a kővitézban.** Kőbányán, a Liget-térj kávéházban, Molnár Sándor monori nyomdatulajdonos kabátja zsebből Waldner Antal pincér kilopta 5000 koronát tartalmazó pénztárcáját. A zsebtolvaj lettenérték és átadták egy rendőrnök, aki bevitte a főkapitányságra. Hiába, a háboru arra kényszeríti a kávécsoklat, hogy pincereiket nem igen muszártgathatják, válogathatják meg.

(-) **Dömötör étterme.** Budapestén, a kőbányai Liget-tér 4. sz. alatt lévő Gallay-féle éttermet Dömötör Gábor főpincér vette át. Dömötör ügyes felesége maga vezeti a konyhát és pedig megelégedésre.

(+) **Gy'szbir.** Németh Vilmos vendégő, Erzsébetfalva régi polgára e hó 3-án, életének 56-ik, házasságának 26-ik évében, hosszas betegség után csudésen elhunyt. Temetése nagy részvét mellett ment végbe a Soroksári-ut 18. számú házban. Földi maradványát Ráczkévén helyezték örök nyugalomra.

(-) **Asv'ny Imre** vendégő, a Budapesti Vendégő Ipartársulat derék alelnöke, megvette Budapestén a Koszoru-utca 24. szám alatt lévő vendégőlet s azt teljesen átákkította, megnagyobbította, új és lényegs butorattal rendezte be. Asv'ny vendégő hűres magyar konyhája és fajtiszta balatonmelléki saját szüretelésű bora kereset lesz.

(?) **Ujtárfüredt eladók.** Az Ingatlanbank megvásárolta Ujtárfüredt. A vételár 1.500.000 korona volt. Az Ingatlanbank Ujtárfüredtből világlírdöl akar csinálni. Rajta.

Az iparosok hadigondz'si teendői. Dr. Dóczy Samuel, az Ipartársületek Országos Szövetségének titkára, 14 oldalas füzetben foglalta össze mindazt a társadalmi érdekű teendőt, amely a rokkantak, hadiövezgyek és hadiárvák gyámolításának terén az iparosokra vár. A füzet a „Magyar Iparosok Könyvtára”-ban jelent meg, ára 50 fillér.

MI AZ ÚJSÁG?

A részvnyserfőzde adományai. Az Első Magyar Részvny Serfőzde ötvenedik évi közzététele alkalmából a vállalat nyugdíjalapját 400.000 korona rendkívüli dotációban részesítették, hogy a nyugdíjait huszonöt százalékkal felemelhessék és egyttal a nyugdíj intezményét a vállalat egyes érdemdes munkásaira kiterjeszthessék. Ezenkívül a tisztviselő és munkások rendkívüli jutalmazására 300.000 koronát és a következő jöteköncélu adományokra, illetőleg a'apítványokra 155.000 koronát fordítottak: a magyar vendéglősök országos szövetségének a hadbavonultak hátramaradottai részére, a magyar vendéglősök országos szövetségének az elesettek özvegyei és árvái részére, a magyar vendéglősök tanonicskolájának két utazási ösztöndíjalapra, a fővárosi szegényeknek lüzelőnyajgra Bárczy polgármester kezéihez, a Budapest X. kerületi közjótékonyági egyesületnek alapítvány címen, az államrendőrség nyugdíjoptóló intezvényének, a magyarországi hírlapírók özvegyeinek és árváinak, a Máv. alkalmazottainak kórháza részére 10.000—10.000 korona, a Stefánia gyermekkórháznak két alapítványára 8000 korona, a Poliklinika-egyesületnek egy alapítványára 6000 korona, a Mentők egyesületének, a posta-és távirtdalkalmazottak kórházának, a Mikéfé kézműves-és földművesképző egyesületnek, a kőbányai polgári és kereskedelmi léányiskolának ösztöndíjalapra, a kőbányai tanonicskolának ösztöndíjalapra, a kőbányai iskolaszéknek ösztöndíjalapítványára 5000—5000 korona, a magyarországi munkások „Gyermekbarát egyesületének 10.000 korona, az Ingeny cipő egyesületének 2000 korona, az Ingeny kenyer egyesületének 1500 korona, a kőbányai Ingenyette egyesületének 1500 korona, az Újságkiadó Tisztviselők Egyesületének 2000 korona.

A bor.

1. A bor és a fogyasztási adó. December 1-től a bor a fővárosban valamivel megdrágult és pedig annak alapján, hogy a fogyasztási adót főlemelik. Eddig a Budapestre behozott bor hektója után városi fogyasztási adó fejében 4 korona 8 fillért kellett fizetni, decembertől pedig már 7 koronát szednek. Ha ehhez hozzáadjuk az állami fogyasztási adót, akkor a helyzet úgy alakul, hogy minden egyes hektó bor után ez az adó a jövő hónaptól kezdve 20 korona lesz. Mindez azonban csak a drágítás kezdete, mert a belligyminiszter tudatta a fővárosi hatósággal, hogy a fogyasztási adók emelését a pénzügyminiszter a jövőben sem fogja megakadályozni és semmi ellenvetése sem lesz az ellen, ha minden liter után 30 fillért vetnek ki. Ami a kincstár illéti, kétségtelen, hogy az is az emelés hímes mezejére lép, amiből az következik, hogy a jövő esztendőben egyetlen liter borra 40—50 fillér efafta adó esik. Ha mindehhez hozzávesszük, hogy a bor ára ma is 5— korona között mozog, hammarosan olyan árakhoz jutunk el, amilyenről ebben az országban senki sem álmodott.

2. Keresik már a magyar bort. A magyar szőlősgazdák öntudatos eljárása, hogy a vételtől tartózkodó osztrák borkereskedelemmel szemben ők viszont az eladástól tartózkodtak, kódtak, megierentette hatását, amennyiben most már a kivitel bor iránt egyre nagyobb az érdeklődés. Nemcsak Németország, hanem a semleges külföld is keresi a magyar bort, s beavatott helyről azt kőzik, hogy a borkivitel nagyobb arányát is remélni lehet. Az ideai borkermés naggyelentőségű vutajavíté eszközünkké lehet, amennyiben mintegy két milliárd korona értékű adhatunk el a külföldnek úgy, hogy a hazai fogyasztást is el tudjuk akadálytalanul látni.

LAKÁS!

Egy 3 vagy 4 szobás lakást keresek. Közvetítőt bármily nagy öszszeggel jutalmazok.

Dr. Erdős Ferenc
Ügyvéd

Budapest, VIII.,
Rákóczi-ut 19.

Telefon: József 33-39.

A sör.

1. A Király Sörfőzde R. T. — a Kereskedelmi Bank söripari vállalata — három milliós részvénytöke mellett 542,656 korona tiszta nyereséget mutat ki most megjelent mérlegében.

2. A Részvényserfőzde közgyűlése. Az Első Magyar Részvény-Serfőzde november hó 17-én délelőtt 10 órakor a társaság VIII., Esterházy-utca 6. szám, 1. emeleti irodahelyiségében tartotta meg ötvenedik rendes közgyűlését. A napirend ez volt: 1. Az igazgatóság évi jelentése, a felügyelő-bizottság által megvizsgált zárszámadások és mérleg előterjesztése, a kifizetendő osztalék megállapítása és a felmentvény feletti határozathozatal. 2. Három igazgatósági tag választása. 3. Egy felügyelő-bizottsági tag esetleges megválasztása. 4. Az alapszabályok 42. §-ának módosítása.

3. A sört termelés csökkentése. Bécsben rendelt jelent meg a sörtermelés további korlátozására nézve. Az eredeti intézkedés szerint a gyárak az 1911—12. és az 1912—13. évben előállított sörmenyiség 25 százalékát termelhetik. Ezt a mennyiséget most 6 százalékra korlátozták.

4. A Fővárosi Sörfőzde tőkeemelése. A Fővárosi Sörfőzde Rt. november hó 7-én a Hazai Bankban rendkívüli közgyűlést tart, amelyen a vállalt alapitókáját a mai 8 millióról 12 millióra fogják felelni.

A szesz.

1. A kisistön-főzés. Szentiványi Árpád vezetésével az Apponyi-járt több tagja járt a pénzügyminisztériumban a kisistön-főzés dolgában. Azt a kérést terjesztették Wekerle Sándor pénzügyminiszter elé, engedje meg a gazdáknak a kisistön-főzést, méltányolva azt a körülményt, hogy a szeszfőző-központokat egyszerűsít meg nem alakultak meg, másrészt még nem működnek. Wekerle kijelentette, hogy ott, ahol a központok még csakugyan meg alakultak meg vagy még nem működnek, megengedi a kisistön-főzést.

2. A kisistők visszaállítása ügyében Erdélyből és a Szerémségből közel 3000 főből álló küldöttség fog november 25-én Budapestre érkezni és Szabó István gazdasági képviselő vezetésével a pénzügyminiszternél megjelenni.

3. Magánosok törkölyfőzési joga. Némely központi szeszfőző-közetében az idén oly sok a szőlőtörköly és lesz előreláthatólag a borseprő, hogy ezek közül egynessel nem lesznek képesek a teljes, a termék részéről felajánlott, illetve felajánlható törköly- és seprőmennyiséget kellő időben feldolgozni. Néhány emellett a szállítási viszonyok olyanok, hogy a törkölynek eluvarozása talán kétszeresére emelné a törköly beváltási árát, a beváltóállományok sziporítása pedig a gyűjtőedények hiánya, drágasága, vagy felállításának körülményessége miatt nem lehetséges. Azért a pénzügyminiszter múlt hó 30-án megjelent 141.462. sz. rendeletében megengedi azoknak a termelőknek, akik törköly, vagy borseprőszelvényeket az illetékes központi szeszfőzőnek elajánlják s amelyet ez voltaképpen teljes mennyiségében át is venni köteles, ha ezen köteletségének igazolhatólag eleget tenni nem képes, hogy a pénzügyigazgatóság engedélyének kikérése mellett törkölyüket és borseprőjüket az illető községnek szeszfőzősére ideiglenesen átengedett főzőkészülékeken a főzőké-

szülék napi termelőképessége szerinti általányozás mellett kifőzhessék. Ez az engedély azonban csak kivételként és csak az esetben adható meg, ha az illető központi szeszfőző vállalkozója maga is elismeri, hogy a szóban levő kötelezettségének eleget tenni nem tud.

Tüzelés, világitás.

A szénbizottság panaszírodája. A szénbizottság vezérigazgatója, Rau Gottlob kijelentette Vita tanácsosnak, hogy a szénbizottság tudomást akar szerezni a közönség körében felterjedt panaszokról és evégből az Erzsébet-körüli új helyiségének felszántján nyilvános panaszfelvételi irodát rendez be, ahol a főváros minden lakosa a tüzelésszer dolgában előforduló mindentelje kifogását és panaszát előadhathja és így közvetlenül juttathatja a szénbizottság elé.

2. A gyertya maximális ára. A hivatalos lap közli a miniszteri rendeletét a gyertyakészletek bejelentése, zár alá vétele és közszükségleti célokra igénybevétele, valamint a gyertya elszállításához szükséges igazolványok és a gyertyáért követelhető legmagasabb ár megállapítása tárgyában. Eszerint a gyertyát november 15-ig be kell jelenteni a gyártással foglalkozó vállalatoknak és akiknek száz kilogramm-nál több gyertya van a birtokukban. A gyártással foglalkozó vállalat a gyertyáért (kivéve viasz- és ceresingyertyát) készpénzfelvételi engedély nélkül, vevő vasút (hajó) állomásra bérmentesen feladva 100 kg. csomagolt vagy nem csomagolt súly után, ládával együtt 280 koronánál nagyobb összeget nem követhet. Kicsinyben árusító kereskedők egykötethatdo kg. súlyú gyertyáért darabonként (8 drb. súlyú 500 gramm) 22 fillérnél, egyharmadonként kg. súlyú gyertyáért darabonként (16 drb. súlyú 500 gramm) 11 fillérnél, egyhatvanad kg. súlyú gyertyáért darabonként (30 darab, súlyú 500 gramm) 6 fillérnél nagyobb árt nem követhetnek. Oly gyertya, amelynek súlyja nem felel meg az előbbi pontban felsorolt súlynak, csakis súly szerint adható el és az ilyen gyertyáért kilogrammonként legfeljebb 3 korona 50 fillér követhető. Ezeknél a gyertyáknál a csomagoláson fel kell tüntetni annak súlyát, valamint, hogy hány darab gyertya esik egy kilogrammra.

A burgonya rekvirálása. Gróf Hadik János közlemezési miniszter rendeletet adott ki a burgonyakészletek hatóságigénybevételeéről az az Országos burgonyaközvetítő iroda részére való átengedéséről. A rekvirálást a törvényhatóságok tartoztak olyképp előkészíteni, hogy november 15-án már megkezdhetik. A rendelet részletesen megállapítja a rekvirálási eljárás módjait. Az igénybevetnek kimondott burgonyaszilát a termék tovább nem rendelkezhetik, hanem a romlástól és fagytól megóvni és mindaddig megőrizni köteles, amíg azoknak az átvevőre iránt az Országos burgonyaközvetítő iroda intézkedik.

Kész. s a tíz- és huszoronás bankjegy. Az Osztrák-magyar bank készlete tíz- és huszoronás bankjegyekben amjira megcsappant, hogy a budapesti főintézet nem képes kielégíteni a legsürgősebb igényeket. Természetes, hogy ezek után a bankok szintén nem rendelkeznek kellő mennyiségű tíz- és huszoronásokkal és ügyfeleikhez levelet intéztek, amelyben arra kérik őket, hogy a hitelükre kifizetésénél a tíz- és huszoronás bankjegyeket a lehetőség szerint mellőzzék és inkább az ötven- és százkoronás bankokat használják föl.

Érdekes hírek.

Gyufaadó. Wekerle Sándor miniszterelnök bejelentette a gyujtóadó behozatát. Legközelebb már ismerteti fogják a gyufaadó vonatkozó törvényjavaslatot, most a miniszterelnök kijelentéséből csak annyit tudunk meg, hogy a gyufaadó a legközelebbi jövőben Magyarországon is be fogják hozni. Wekerle Sándor miniszterelnök előterjesztése szerint a gyujtóadó behozatánál nem a pénzügyi szempont, hanem inkább az az irányadó, hogy a magyar gyujtó ipart megóvjuk.

A negyven koronás rizs — nem árdrágitas. Egy belvárosi kereskedő az elmúlt héten rizst hozott forgalomba: a tört szemű rizst különként harminc, az egész szeműt negyven koronáért árulta. A főkapitány a rizs árában árdrágitást látott és a kereskedő ellen megindította az eljárást, annál is inkább, mert a rizs tudvalevően főljajánlás kényszerre alá tartozik és a készleteket mindenütt lefoglalták. A vizsgálat során kiderült, hogy a rizst elárusítás céljából a Közlemezési Hivatal utalta ki a kereskedőnek és hogy az nem olasz származású rizs, hanem magyar. A rizs a Bácskában termelt és a Király-malomban hímolták. A termelésnek és a kezelésnek az árai oly nagyok, hogy a harminc és negyven koronás árakból csupán(!) tízenöt százalék haszon jut a kereskedőnek. Ezek után a kereskedő ellen az eljárás megszüntették.

Tessék vigyázni az élelmiszergyegyekre! Az utóbbi időben a rendőrséget és a városháza valósággal elárasztják a panaszokból felek, akik amint siránkoznak, hogy elvesztették a jeggyeiket: a lisztjegyet, cukorjegyet, zsírjegyet, vagy a burgonyajegyet. A rendőrségnek nem volt nehéz dolga tisztázni a panaszokból igazságát s csakhamar rájöttek, hogy a fősőséges gyűjtés, vagy a lítkos élelmiszerek kereskedeleme szenvedélye ugyan a panaszokodók az elvesztési komédia eljátszására. Százakra menő esetből alig egy-kettő akad olyan, aki csakugyan elvesztette a jegyeit, a többi egyszerűen titpanaszokodó volt, aki csak még egy jegyért siránkozott, anélkül, hogy komolyabb baja lett volna. A közlemezési ügyosztály kezelte volna elzárkózott jegymódolatok vagy póljegyek kiadása előtt, mert feltűnt, hogy csodálatosképpen szappanjegyet senki sem vesztett el, ellenben burgonyajegyet, lisztjegyet, mindennap 200—300 ember. Az ügyosztályt megcseréltette most álláspontjában a Közlemezési Hivatal is, amely a leghatározottabban megtiltotta az elvesztett jegyek pótlását. Olyan fontosak ezek a jegyek, — mondja a hivatal — hogy azokat játékszerűen használni, eldobálni senkinek sem szabad s viszont, aki megteszi, nem érdemi meg, hogy segítsenek rajta. Tessék tehát vigyázni az élelmiszergyegyekre, mert az érdekelte hivatalok az elvesztett jegy határidejének lejártá előtt új jegyet nem engedélyeznek.

Császárfürdő Budapestben. Ngári és téli gyógyhely, a magyar Irgalmasrend tulajdona. Elsőrangú kénés hévízű gőzfürdő, kénelmés iszapfürdők, iszapborogatások, uszodák külön hölgyek és urak részére. Török-, kő- és márványfürdők, hölgy, szénsavas- és villamos vízfürdők. A fürdők kitűnő eredménytel használhatnák, főleg csuszó hátalmaknál és idegajók ellen. Ivó-kúra a légzőszervek hurutos esetében s altesti pangásnál. 200 kénelmés lakosbaba. Szoldik kezelés, jutányos árak. Gyógy- és zenedij nimes Prospektust ingyen és bérmentve küld az igazgatóság.

HERCEG WINDISCH-GRAETZ LAJOS

pincészetel Tokaj — Sárospatak — Budaörs

Tokaji Bortermelői Társasága R.-T. Tokaj

Legkiválóbb fajták hordókban és eredeti töltésű palackokban. - Központi irodák: Budapest, IV. kerület, Váci-utca 27—33. (A Piaristák palotájában)

Jó ezt tudni.

A vendéglői étkezés újabb szabályozása. A tanács a m. kir. Minisztériumnak 4207—1915. M. E. számú és az Országos Közelélelmiszeri Hivatal elnökének 79.293—1917. számú rendeleteiben nyert felhatalmazás alapján vendéglőkben, szállodákban, kávéházakban, kávétermékekben, kizárólagban, penziókban, egyesületi jellegű és más hasonló étkező helyiségekben ételek kiszolgáltatására nézve a következő rendelkezéseket léptette életbe:

Minden étkezésnél az étkezési vállalat által szabadon megállapítható legfeljebb kétféle levest, kétféle húsajtából való ételeket és kétféle tészta-neműt szabad készíteni és kiszolgáltatni.

2. Külön húsajtának számít — és pedig akár meleg, akár hideg állapotban, akár mint konzerv — a marha, borjú, sertés, jül, kecske, ló, háznyúl, szarvas és vad hús. A hentesáru szintén külön húsajtának számít.

Nem számítanak hústételnek a hal, továbbá a következő állati melléktermékekből készült ételek: az agy- és gerincvelő, nyelv, tüdő, szív, máj, hasnyalmirigy (fehérháj), keszmirigy (borjúmirigy, Bries), pacal, borjufodor, lép, vese, tőgy, orr, csont, (csontvelő), marhakarém, borjútej, borjúláb, sertésfej, sertésköröm és borjútej, borjúláb, sertésfej, sertésköröm és sertésbőrke (kocsongahus). — Nem számít végül hústételnek az olyan ételenem, amely egy személyre számított adagban összesen legfeljebb 50 gramm húst vagy húsneműt tartalmaz.

3. Ugy a déli, mint az esti étlapon mindkét húsajtából összesen csak négyféle kész húsétel szerepelhet. Ezenkívül mindkét húsajtából szerepelhet összesen négyféle rögtönzött húsétel, ezek azonban az étlapon áruikkal együtt szintén felsorolandók.

4. Minden étkezésnél egy személynek legfeljebb egy húsételt szabad kiszolgáltatni.

5. Zsirban, vajban vagy olajban kirántott ételeket, továbbá burgonyát és tészta-neműket zsirban, vajban vagy olajban bármely módon készíteni és mártásokat olaj hozzáadásával készíteni és felszolgálni tilos.

6. Egy adag hústétel a tiszta hússúly felszolgált állapotban körülbelül 15 dekánál kevesebb nem lehet. Ez a súly azonban nem vonatkozik a villásreggeli gyanánt (déli 12 óráig) kiszolgált húsételekre.

7. Minden húsételhez (szarvasokat kivéve) — külön ár felszámítása nélkül — főzelék körelet, illetve az e helyett szokásos körelet vagy melléklet (burgonya, ga'uska, tarhonya stb.) kell hozzáadni. E körelet a vendéglői étlapon felsorolandók és a vendég azok közül szabadon választhat.

8. Az 1. szakaszban említett kétféle tészta-neműből az egyiknek mindenesetre főtt tészta-nak vagy felfújtnak kell lennie. A főtt tészta-ból egy adag sulya körülbelül 15 deka, sült tészta-ból és felfújt-ból pedig körülbelül 12 deka legyen. Főtt tésztaért egy egész (10 dekás) lisztjezszelevény, sült tésztaért és felfújtért pedig csak egy fél szelevény szedhető be a vendégtől. Törtek és mindenféle cukrászsütemények kiszolgáltatása korlátozás alá nem esik, ezekért azonban — még ha házilag készülték is — lisztjezszelevény nem követelhető.

9. Minden vendéglő és hasonló nyilvános étkező köteles a déli és esti étlapon legalább egyféle főzeléket húsfeltéttel adni. A főzelék nem az étlapon meg kell nevezni. E főzelék sulya körülbelül 30 dekánál, a vele együtt adandó húsfeltét sulya pedig körülbelül 6 dekánál kevesebb nem lehet. Ara 2 korona 80 fillérnél több nem lehet.

10. Minden vendéglő és hasonló nyilvános ét-

kező tartozik délben 12 órától délután 3 óráig és este fél 8 órától üzletzárásig polgári terítéket adni, amelyet az étlap legelején kell közölni. A déli teríték fogásai és legmagasabb árai a következők: leves, főzelék húsfeltéttel és tészta 4.— korona, vagy leves, hús főzelék-körlettel és tészta 6.— korona. Az esti teríték fogásai és legmagasabb árai a következők: főzelék húsfeltéttel és tészta 4.— korona, vagy előétel, hús főzelékkörlettel és tészta (vagy előétel helyett sajt vagy gyümölcs) 6.— korona. A leves mennyisége 2 deci; a leves „üresen” nem adható, hanem tésztaival, zöldséggel, főzelékekkel vagy más alkalmas hozzáadással. A húsétel sulya 10 deka, a hozzátartozó főzelékkörlet 15 deka. A főzelék húsfeltéttel a 9. szakasz értelmében adandó. A tészta 15 deka fölt vagy 12 deka sült tészta vagy felfújt. Az előételben 5 dekáznál több húsleves nem lehet. A sajt sulya, ha puha, legalább 4 deka, ha kemény, legalább 5 deka. A vendéglős a sőtésben a 4 K maximális árban meghatározott polgári terítéket köteles adni. Szállótai vendéglőkben a polgári teríték kiszolgáltatása csak a helyiségeknek e célra megjelölt részében kötelező. A polgári teríték mellett drágább terítékek is adhatók.

11. Az ételek és italok árai az étlapon félre nem érthető módon ki kell tüntetni.

12. Minden vendéglő és hasonló nyilvános étkezőhelyiség tulajdonosa köteles az ételeknek és azok árának jegyzékét olyképpen kifüggeszteni, hogy az már az utcáról is olvasható legyen.

13. Minden vendéglőben és hasonló nyilvános étkezőhelyiségben a vendég részére a fogyasztott cikkekről jegyzéket (számolólapot) kell kiállítani és átadni, amelyen a vendég kívánóságára a felszámított összegek mellé a fogyasztott cikkek nevét is fel kell jegyezni.

14. Minden vendéglő és hasonló nyilvános étkezőhelyiség tulajdonosa tartozik étlapját hetenként egyszer a székesfővárosi vásárgazgatóságnak (IV., Gerlőczy-utca—11.) beküldeni.

15. Ezek a rendelkezések 1917. november hó 19-én lépnek életbe.

16. Aki e rendelkezéseket megszegi vagy azokat kijátssza, hat hónapig terjedhető elzárással és kétezer koronáig terjedhető pénzbírsággal büntetendő. A kihágások elbírálására a kerületi rendőrkapitányságok illetékesek.

Főszerkesztő: GYÖKÖSSY ENDRE dr.

Figyelem!!

Vasuti vendéglősöknek, katonai hatóságoknak, kórházaknak, foglyatáboroknak, bányáknak, kereskedőknek elsőrangú érdeke, hogy megismerkedjenek a

„TEALELKE“

legideálisabb teapótlóval, a vegyészeti remekével, mert olcsó, egészséges és izletes, vegyileg megvizsgálva és orvosoktól ajánlva. Tömegélelmezésnél nélkülözhetetlen. — Kérjen ajánlatot

Müller Rezső cégtől
Budapest, VII. ker., Rákóczi-ut 32.

Mintát 5 korona előzetes beküldése mellett küldök.

Fővárosi Sörfőző R.-T.

Kőbányán
már az első évben
248.000 hl. sört

gyártott, ez bizonyítja legfényesebben söreinek kitűnő minőségét.

Tisztelt szakértársaim becses figyelmébe ajánlom az általam feltalált

gyors-szűrőmet s egyszerűs mind fejtő-tölcséremet

mindenféle italok szűrésére. A készülék ára 17 korona. — A postai kezelés egyszerűsítése végett kérem a rendeléskor az összegnek címre való előzetes beküldését. — Kartársi tisztelettel

Vermes Dávid
vendéglős — Karánsebes

KÖLCSÖN

bármilyen összegben, esetleg kezes nélkül is!

Részlet-fizetések megegyezés szerint. Vagy hadikötvényeket és azokra kölcsönöket ad előleges díjazás nélkül, valamint jelzálog-kölcsönöket is ad. Ajánlatok a válasz postabélyeggel együtt a következő címre küldendők:

PERKÓ FRITZ, Wien, XIX., Obkirchergasse.

Iparso

fagyalt, jegeskávé, hidegkésztmények előállításánál a jég szítására valamint hűtőközesülékekhez. Minden felvilágosítást és értesítést szóbeli vagy írásbeli kezdezősködére díjmentesen nyújt
A Magyar Királyi Sójóvédék Vezérügynöksége
BUDAPEST, V., Váci-körút 32. sz.

Jilagseerte utánozzák

Szent István dupla malátásörpöt utánozhatatlan

Gyártja a

Kőbányai Polgári Serfőző R.-T.
Budapest—Kőbánya.

Ajánlunk barcsi raktárunkból míg készletünk tart cukorral főzött **málnaszörpöt**

mintát csak K 1.— bélyeg ellenében küldünk, továbbá **levantei mogoróbelet** mindenkor napi árban Barcsi Kereskedelmi R.-T. Barcs. Sürgöncim: Koloniále.

Parafadugókat
valamint használt pezsgődugókat legmagasabb árért veszek
Guth, Budapest
VI., Gróf Zichy Jenő-utca 36. sz.

Bor eladás.

Ötven hl. igen zamatos ujbör Budapest melletti szőlőben eladó. Esetleg tengelyen Budapestre is szállítanám.

Ezenkívül eladó 300 hl. zalai hegyi bor.

Várhidy Lajos

Bpest, VIII., Szentkirályi-u. 40.

Mielőtt

szükségletét
valódi hegyi

málna

szörpben
fedezné, kérjen
mintázott ajánlatot

STEINER
ÉS LÖWY

első besztercebányai
hidraulikus gyümölcs-
sajtoló és szörpgyártól
Besztercebányán

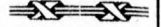
LITTKE L.

pezsgőboryár-telepe PÉCS.

Főraktár: Budapest, IV., Szép-utca 3.

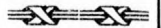

Frigyes főherceg ö császári és királyi fensége, Salvator Lipót ö cs. és kir. fensége és „Nemzetközi Háló-kocsi” és „Európai Express Vonat-társaság” szállítója.

PEZSGÓFAJOK:

„SPORT GRAND VIN SEC”, „CASINO EXTRA SEC”, „FORENLAND” (savanykás) „BRITANIA EXTRA DRY” (cukor nélk)

Alapítottatt 1820.

Fanda Agoston és Zimmer Péter utóda

Zimmer Ferenc

hálnagykereskedő, csász. és kir. udvari szállító

Budapesten

Telefon: József 18—91. Sürgöncim: Zimmer halászműster Budapest

Üröm bor-aroma.

Egy teljesen kifogástalan **Üröm-bor** házilag való elkészítéséhez Nem ujdonság, mivel ezen aroma már 30 év óta folyton szaporodó vevőkörrel a kereskedelemben el van terjedve. Teljesen megbízható, sikertelenég kizárva; az élelmiszer-törvényeknek megfelel. Ára 100 liter készítéséhez **K 15.—** szétküldés csakis utánvét mellett

Baldauf József Pozsony, Nachtigalthal.

Borokat beraktározunk, azokra előngös kölcsönt adunk. :: Nagobb teteleknél vidékre is Pincéink vannak szakszerű kezelésről gondoskodunk. :: BUDAFOK ÉS VIDÉKE. TAKARÉK BUDAFOK.

DREHER ANTAL SERFŐZDEI R.-T.

BUDAPEST-KŐBÁNYÁN.

Városi iroda: VIII., József-utca 36. Sajat palaczk-töltés

Ajánlja kiténő minőségű ászok-, király-, márcziusi-, kiviteli márcziusi-, korona- (a la pilseni), malata-, bajor-, dupla márcziusi- és bak-sörét.

Különlegesség: dupla malata kösör, kőkorokban. Nagyobb sörmennyiséget saját jégkocsijaiban szállít.

ELSŐ MAGYAR RÉSZVÉNY-SERFŐZŐDE

Budapest-Kőbánya.

Fennáll:

1854 óta

A legujabb technikai berendezésekkel felszerelt serfőzde évi gyártó képessége **1.000.000 hl.**

Hordósorrendelés Budapestre: VIII., Esterházy-u. 6. Telefon: József 4—29. Annyalföldi jégverem: Telefon 11—85. Budai jégverem: Telefon 43—40. Vidékre X. Külsőszabonyi-út 11. Telefon 52—58 és 52—60. Palackosrendelés Budapestre és vidékre X. Külső Szabonyi-út 11. szám. Telefon 56—58. Budapestre a városi sörraktarakban is

Az „ERDÉLYI PINCZE - EGYLET”

császári és királyi udvari szállító

KOLOZSVÁROTT.

Sürgönczim: Bortermelők szövetekezete, Kolozsvár.

Ajánlja egyenesen a szövetekezeti termelő tagjaitól beszerzett és minden kiállításon elsőrendű érmelet nyert tisztán kezelt és kiténő minőségű **fehér- és veres-, asztali-, pecsenye-, csemege- és gyógyborait.** Megkeresésére készpénzzel küld árlapot az igazgatóság.

TÖRLEY

